

Školní preventivní strategie

2026 – 2031

Název školy, pro kterou platí tato školní preventivní strategie:	ZŠ a MŠ, Ostrava – Hrabůvka, Mitušova 16, příspěvková organizace
Adresa školy:	Mitušova 1506/16, 700 30 Ostrava - Hrabůvka
Jméno a příjmení ředitele školy:	Mgr. Martin Pail

Obsah:

- I. Stručná charakteristika dokumentu
- II. Stručná charakteristika školy
- III. Poradenští pracovníci ve škole a jejich kompetence
- IV. Typy prevence
- V. Cílové skupiny
- VI. Cíle školní preventivní strategie
- VII. Způsoby realizace
- VIII. Způsoby hodnocení
- IX. Přílohy

I. Stručná charakteristika dokumentu

Školní preventivní strategie (ŠPS) je dlouhodobý program primární prevence rizikových projevů chování žáků. Je zařazen do školního vzdělávacího programu a slouží jako podklad pro zpracování ročního Minimálního preventivního programu školy.

Podporuje zdravý životní styl, pomáhá jedincům z ohrožených skupin při ochraně jejich lidských práv, usiluje o snížení výskytu rizikového chování u žáků na naší škole.

Je zaměřený především na primární prevenci proti záškoláctví, násilí, šikaně a kyberšikaně, proti užívání návykových látek, kriminalitě a vandalismu, proti netolismu, rasismu a dalších projevů rizikového chování žáků.

Doba platnosti: 5 let

II. Stručná charakteristika školy

Naše škola je typická sídlištní škola pavilonového typu v městské části Ostrava– Jih. Škola je moderní a prošla poměrně velkou revitalizací. Zaměřujeme se na rozšířenou výuku cizích jazyků, pracujeme podle školního vzdělávacího programu s názvem Klíče ke světu. Škola disponuje kapacitou pro 600 žáků, v současnosti je naplněna přibližně z 90 %. Disponujeme družinou s kapacitou 155 míst a vlastní jídelnou. Snažíme se vytvořit pro žáky klidnou a příjemnou pracovní atmosféru.

Velikost školy, anonymita sídliště a blízkost ubytovny pro sociálně slabé obyvatele zvyšují riziko výskytu nežádoucího chování. Škola se ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm, třídními i ostatními pedagogy snaží prostřednictvím mnoha školních i mimoškolních aktivit toto riziko minimalizovat.

III. Poradenští pracovníci ve škole a jejich kompetence

Výchovný poradce

Věnuje se hlavně problematice kariérového poradenství a procesu integrace žáků se specifickými vzdělávacími potřebami, včetně žáků nadaných.

Školní metodik prevence

Věnuje se především oblasti prevence sociálně nežádoucích jevů.

Speciální pedagog

Pracuje s žáky integrovanými, pomáhá jim v učebním procesu.

Školní sociální pedagog

Věnuje se především spolupráci s třídními učiteli .

Třídní učitelé

Pracují s třídním kolektivem .

Výše uvedení pracovníci budou poskytovat poradenskou a konzultační podporu žákům a jejich rodičům. Jejich činnost a spolupráci zastřešuje a kontroluje vedení školy.

Odbornou metodickou podporu poradenským pracovníkům ve škole poskytují především PPP, SPC a další odborná pracoviště.

Jednotlivé kompetence najdeme ve vyhlášce 72/2005 Sb. a v metodickém doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 2129/2010-28.

Výchovná komise

Bude řešit závažnější problémy chování a prospěch žáků. Převážně pak ty problémy, které řešil třídní učitel a následně nedošlo ke zlepšení. Jedná se o rizikové projevy chování jako je šikana, záškoláctví, agresivita, nekázeň, zhoršený prospěch, závislostní chování apod. Cílem není pouze sankcionovat jednotlivé přestupky, ale nastavit především preventivní opatření k potlačení výskytu rizikových projevů chování a nabídnout pomoc při zvládnutí těchto problémů.

Složení výchovné komise: ŠMP, VP, TU, SP, ŘŠ (ZŘŠ)

IV. Typy prevence

Primární prevencí rozumíme veškeré konkrétní aktivity realizované s cílem předejít problémům a následkům sociálně patologických jevů, případně minimalizovat jejich negativní dopad, včetně dalšího šíření.

Nespecifická primární prevence představuje základ a nosný prvek celého systému prevence. Jde o volnočasové aktivity určené nejširším vrstvám dětí a mládeže, umožňující harmonický rozvoj osobnosti jednotlivce.

Specifická primární prevence je realizována v rámci podpůrných programů pro rizikové skupiny dětí, pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jako prevence vyloučení.

V. Cílové skupiny

1. Žáci – 1. Stupeň

Úkolem třídních učitelů je vybrat konkrétní témata, která budou vycházet ze znalosti dětí a problematiky třídy. Je nutné se zaměřit na stanovení a užívání pravidel soužití mezi žáky a dospělými ve škole, zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti, posilování zdravého sebevědomí, posilování projevů vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry, objevování individuálních odlišností, tolerance. Žáci by měli zvládnout stres a jeho řešení. Je třeba upozorňovat na dodržování životosprávy. Důležitá je spolupráce v kolektivu a vzájemná pomoc, vůle podřídit se vyšším zájmům, seznámení se a používání pravidel slušného a společenského chování, dovednost chránit se v různých situacích, získat pomoc pro sebe, nebo jiné. Je třeba podporovat komunikaci, diskusi, ekologické myšlení, estetické cítění, relaxaci atd.

Žáci – 2. Stupeň

Je třeba využívat různých metod, například relaxačních technik, projektů, aktivní práce ve skupině a zapojení do psychosociálních her, empatie, nácvik verbální a nonverbální komunikace, využití projekčních technik, modelování situací apod. Je třeba rozvíjet dovednosti správně se rozhodovat, umět vybrat vhodné osoby a organizace pro pomoc, ubránit se tlaku vrstevníků. Důležité jsou znalosti a schopnosti získávat informace k problematice rizikového chování. Většina témat bude zařazena hlavně do předmětů výchov – etická výchova, tělesná výchova, občanská výchova, svět práce atd. K prevenci rizikového chování je však třeba využít všech vhodných témat.

2. Pedagogičtí pracovníci

Předpokladem naplňování cílů v oblasti prevence je pedagog vzdělaný, kvalifikovaný, komunikativně, psychologicky a speciálně pedagogicky vybavený. Svou osobností se pozitivně podílí na vývoji sebeuvědomění žáka a je schopen vyučovat za aktivní účasti dětí. Zvyšování odolnosti dětí a mládeže proti rizikovým projevům chování vyžaduje systémovou a koordinovanou přípravu realizátorů preventivních aktivit ve školách a školských zařízeních.

Je důležité působení na postoje a dovednosti pedagogů dobrým klimatem školy, společnými aktivitami a prací na společných tématech a pravidlech.

Vedení školy v plném rozsahu podporuje Školní preventivní strategii. Je kladen důraz na začlenění problematiky prevence do tematických plánů. Všichni pedagogičtí pracovníci plně respektují Školní preventivní strategii, mají podle předmětů a ročníků zařazena témata primární prevence ve svých tematických plánech. Učitelé do svých tematických plánů, pokud to je možné, zařazují projekty zaměřené na primární prevenci a na posílení sociálních dovedností a upevňování kolektivu třídy.

3. Rodiče

Cílem je aktivní zapojení rodiny i veřejnosti do prevence rizikových projevů chování, a to prostřednictvím dostatečného informování a aktivitami specificky zaměřenými na tuto cílovou skupinu (konzultace, třídní schůzky, MPP, Program proti šikaně, Program proti záškoláctví, nástěnky, letáky, webové stránky, atd.). Nezbytné jsou také poradenské akce a aktivity pro rodiče a snahy o navázání atmosféry důvěry při řešení problémů obecných i osobních.

VI. Cíle školní preventivní strategie

1. Dlouhodobé – zaměřené na všechny cílové skupiny

- Poskytovat poradenské a konzultační služby pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy.
- Prohloubit a zlepšit komunikaci mezi školou a rodiči.
- Poskytovat metodickou podporu učitelům.
- Sledovat účinnost preventivních programů aplikovaných školou a vytvořit zázemí pro jejich vytváření a realizaci.
- Zkvalitnit práci třídního učitele a ostatních pedagogů ve smyslu kladného působení na žáky ve výchovně vzdělávacím procesu i při mimoškolních činnostech.
- Upevňovat a dodržovat zásady zdravého životního stylu a rozvíjet sociální a komunikační dovednosti.
- Snížit násilí mezi žáky a zvýšit bezpečnost žáků ve škole.
- Naučit se respektu a toleranci k ostatním.
- Posilovat u žáků sebepoznání, zdravé sebevědomí a vzájemné porozumění.
- Pravidelně uskutečňovat schůzky školního preventivního pracoviště ve složení ŘŠ, ZŘŠ, VP, MP, psycholog, speciální pedagog.

2. Krátkodobé

Vyplývají z dlouhodobých cílů. Jedná se o konkrétní aktivity a činnosti jednotlivých osob či skupin. Jsou obsahem Minimálního preventivního programu na daný školní rok.

Hlavním cílem je předcházet rizikovým projevům chování, ale strategie zahrnuje i situace, kdy je nutné využít zásad včasné intervence a dodržovat společně dohodnuté postupy. Pedagogický sbor naší školy si určil jako prioritu Školní preventivní strategie sociální klima školy se zaměřením na agresí a šikanu. Od toho se pak odvíjí dlouhodobé a krátkodobé cíle naší preventivní strategie.

VII. Způsoby realizace

1. Ve vyučovacích hodinách (PRVOUKA, VLASTIVĚDA, OV, VKZ, EV, D, Z, TV a další)

Rozvoj sociálních dovedností dětí prostřednictvím různých motivačních her a dotazníků. Mezi tyto dovednosti patří aktivní naslouchání, relaxace, sebepoznání, sebepojetí, verbální a nonverbální komunikace, kooperace, empatie, interakce, soutěžení, rozhodování a řešení konfliktů.

Na 1. stupni budou zařazena především tato témata:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Hygienické zásady a návyky
- Vhodné využívání volného času
- Problematika alkoholu a kouření
- Šikana a Kyberšikana
- Agresivní chování

Na 2. stupni budou zařazena především tato témata:

- Vztahy (rozvoj komunikace, spolupráce, posílení sebevědomí...)
- Netolismus (řešení závislosti na virtuálních drogách – PC, internet, TV)
- Závislost (účinek drog na lidský organismus, právní aspekt)
- Sexuální chování (pohlavně přenosné choroby, hodnotová orientace adolescentů, zodpovědnost)
- Agresivní chování
- Šikana a Kyberšikana

2. Na třídnických hodinách (min. 5x ročně)

Budou sloužit k pravidelnému věnování času třídnickým záležitostem, aktuální problematice třídy a prohlubování spolupráce a vzájemného poznávání a respektování.

3. Adaptační kurzy a školy v přírodě (dle zájmů dětí a potřeb školy)

Budou zaměřeny na prvotní seznámení třídních kolektivů, dále na jejich stmelení a samozřejmě na rozvoj sociálních dovedností dětí.

4. Jednorázové aktivity primární prevence (dle potřeb dětí , aktuální situace a nabídky)

Budou realizovány v souladu s Minimálním preventivním programem prostřednictvím státních organizací (Městská policie, Policie ČR...) a dalších organizací poskytujících programy primární prevence patologických jevů.

5. Volnočasové aktivity (dle zájmu dětí)

Zájmové kroužky

Kulturní a sportovní akce školy

Společenské akce s rodiči (Vánoční dílny a jarmark, Den dětí,...)

VIII. Způsob hodnocení

Hodnocení bude probíhat formou závěrečných zpráv ŠMP, VP a speciálního pedagoga na konci školního roku.

V Ostravě dne 6. 12. 2025

Mgr. Yvona Pešlová
metodik prevence

Mgr. Martin Pail
ředitel školy

IX. Přílohy

1. Legislativa – seznam zákonů, vyhlášek, metodických pokynů a doporučení – u vedení školy
2. Krizové plány pro řešení rizikového chování žáků – uloženo ve školních dokumentech ve složce MP
3. MPP na školní rok 2025/2026 – u vedení školy, MP
4. Důležité kontakty – u MP